

ETYKA

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Techniki dentystyczne
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Studium Etyki i Prawa Medycznego 00-581 Warszawa ul. Litewska 14a tel. 22 116 92 34 e-mail: zaklad-bioetyki@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. n. med. Tomasz Pasierski
Koordynator przedmiotu	dr n. med. Ewa Skrzypek ewa.skrzypek@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. med. Ewa Skrzypek ewa.skrzypek@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr n. med. Ewa Skrzypek ewa.skrzypek@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	I rok, I semestr	Liczba punktów ECTS	1,0
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ			

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
wykład (W)	10	0,4
seminarium (S)	5	0,2
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	10	0,4

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Ukształtowanie myślenia opartego na wartościach, w szczególności w sytuacjach zawodowych.
C2	Ukształtowanie prawidłowych etycznych postaw w zawodowych relacjach międzyludzkich.
C3	Ukształtowanie świadomości zawodów medycznych jako zawodów zaufania publicznego.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

TD.W36.	pojęcie przemocy, w tym przemocy w środowisku pracy
---------	---

Umiejętności – Absolwent potrafi:

TD.U31.	stosować procedury dotyczące przeciwdziałaniu zjawiskom przemocy
TD.U32.	wskazać działania przeciwdziałające przemocy adekwatne do danej sytuacji

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

TD.K04.	wyjaśniania pojęć empatii i asertywności w odniesieniu do współpracowników
TD.K05.	rozdzielania etycznych i nieetycznych zachowań w odniesieniu do wykonywanych czynności zawodowych oraz w odniesieniu do współpracowników

5. ZAJĘCIA

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
W1 – Wykład 1	Organizacja zajęć. Wykład inauguracyjny. Dlaczego etyka?	TD.W36, TD.U31, TD.U32, TD.K04, TD.K05
W2- Wykład 2	Etyka i moralność. Główne działy etyki filozoficznej	TD.W36, TD.U31, TD.U32, TD.K04, TD.K05
W3 – Wykład 3	Etyka zawodowa. Kodeksy etyczne. Komunikacja w środowisku pracy. Praktyki dobrych zachowań	TD.W36, TD.U31, TD.U32, TD.K04, TD.K05
W4 – Wykład 4	Rola Polskiego Towarzystwa Techników Dentystycznych.	TD.W36, TD.U31, TD.U32, TD.K04, TD.K05
W5 – Wykład 5	Podsumowanie najważniejszych aspektów etycznych zawodu technika dentystycznego. Zaliczenie przedmiotu.	TD.W36, TD.U31, TD.U32, TD.K04, TD.K05
S1 – Seminarium 1	Analiza znaczenia etyki w odniesieniu do zawodu technika dentystycznego.	TD.W36, TD.U31, TD.U32, TD.K04, TD.K05
S2 – Seminarium 2	Etyka dnia codziennego. Próba odniesienia do czynności zawodowych.	TD.W36, TD.U31, TD.U32, TD.K04, TD.K05
S3 – Seminarium 3	Porównanie kodeksów etycznych różnych zawodów medycznych. Analiza dobrych i złych praktyk.	TD.W36, TD.U31, TD.U32, TD.K04, TD.K05
S4 – Seminarium 4	Zawód technika dentystycznego a medyczne zawody zaufania publicznego.	TD.W36, TD.U31, TD.U32, TD.K04, TD.K05
S5 – Seminarium 5	Projekt w grupach. Zaliczenie.	TD.W36, TD.U31, TD.U32, TD.K04, TD.K05

6. LITERATURA

Obowiązkowa

- Łuków P., Pasierski T.: *Etyka medyczna z elementami filozofii*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014.

Uzupełniająca

- Gaarder J.: *Cudowna podróż w głąb historii filozofii. Świat Zofii*, Jacek Santorski & Co Wydawnictwo, Warszawa 1995.
- Gibson P.: *Filozofia*, Grupa Wydawnicza Adamantan s.c., Warszawa 2021.
- Henel Ł.: *Lekcja filozofii od Sokratesa do Heideggera*, Wydawnictwo eSPe, Kraków 2023.
- Kleinman P.: *Filozofia. Przewodnik dla lubiących rozkminiać bez bólu*, Wydawnictwo Zwierciadło Sp. z o.o., Warszawa 2022.
- Macintyre A.: *Krótką historia etyki. Historia filozofii moralności od czasów Homera do XX wieku*, Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa 1995.
- McInerney P. K.: *Wstęp do filozofii*, Zysk i S-ka Wydawnictwo s.c., Poznań 1998.
- Morris T.: *Filozofia dla bystrzaków*, Helion SA, Gliwice 2020.
- Patton M. F., Cannon K.: *Komiksowe wprowadzenie do filozofii*, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2020.
- Podręcznik dla asystentek i higienistek stomatologicznych*, pod red. A. Mielczarek, R. Kowalik, M. Najman, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2018.
- Seidler P. M.: *O tym co w życiu ważne. Filozofia praktyczna*, Wydawnictwo Zwierciadło Sp. Z o.o., Warszawa 2023.
- Sontag S.: *Choroba jako metafora. AIDS i jego metafory*, Wydawnictwo Karakter, Kraków 2016.
- Sontag S.: *Myśl to forma odczuwania*, Wydawnictwo Karakter, Kraków 2014 (i inne książki tej autorki).
- Szczeklik A.: *Kore. O chorych, chorobach i poszukiwaniach duszy medycyny*, Wydawnictwo Znak, Kraków 2007.
- Szczeklik A.: *Nieśmiertelność. Prometejski sen medycyny*, Wydawnictwo Znak, Kraków 2012 (i inne książki tego autora).
- Tatoń J.: *Filozofia w medycynie*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004.
- Thomson J.: *Filozofia dla zabieganych. Mała książeczka o wielkich ideach*, Insignis Media, Kraków 2021.
- Vesey G., Foulkes P.: *Słownik encyklopedyczny. Filozofia*, Wydawnictwo RTW, Warszawa 1997.
- Warburton N.: *Krótką historia filozofii*, Wydawnictwo RM, Warszawa 2011.
- Williams J. T.: *Kubuś Puchatek i filozofowie*, Dom Wydawniczy REBIS, Poznań 1996.
- Wolska U.: *Terapeutyczne aspekty filozofii Sokratesa i Epikura*, WYDAWNICTWO von borowiecky, Radzymin 2016.

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
TD.W36, TD.U31, TD.U32, TD.K04, TD.K05	Ocena ciągła na zajęciach; zaliczenie projektu końcowego w grupach	Forma zaliczenia – ZALICZENIE Aktywny udział w zajęciach; obecność; zaliczenie projektu końcowego w grupach

8. INFORMACJE DODATKOWE

- Zajęcia odbywają się według planu podanego przez Dziekanat.
- Osoba odpowiedzialna za prowadzenie dydaktyki – koordynator przedmiotu: dr n. med. Ewa Skrzypek; e-mail: ewa.skrzypek@wum.edu.pl
- Obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń rejestrujących w trakcie zajęć.
- Student zobowiązany jest do punktualnego stawiania się na zajęciach.
- Obecność Studenta na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. W celu usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach, Student zobowiązany jest powiadomić e-mailem lub pisemnie koordynatora przedmiotu najpóźniej w ciągu trzech dni roboczych po dniu, w którym odbywały się zajęcia. Późniejsze dostarczenie usprawiedliwienia dopuszczalne jest jedynie w poważnych sytuacjach losowych, kiedy Student nie może dostarczyć dokumentu z uzasadnionych przyczyn; wówczas usprawiedliwienie powinno być dostarczone niezwłocznie po ich ustaniu. Zaświadczenie lekarskie usprawiedliwiające nieobecność Student dostarcza do koordynatora przedmiotu w terminie 7 dni roboczych od dnia wystawienia zaświadczenia. W przypadku każdej nieobecności należy ustalić formę jej odrobienia z koordynatorem przedmiotu.
- Pozostałe obowiązujące zasady odbywania zajęć i ostatecznego zaliczenia przedmiotu zostaną przedstawione i omówione szczegółowo podczas pierwszych zajęć.
- Studenci, którzy zaliczyli przedmiot w poprzednich latach, w celu zaliczenia go w bieżącym roku akademickim, powinni uzyskać zgodę Dziekana na przepisanie zaliczenia. W przypadku jej uzyskania, wymagane jest przesłanie kopii dokumentu z ww. zgodą wraz z wyciągiem ocen z dziekanatu odpowiedniej uczelni i z roku akademickiego, w którym realizowany był przedmiot, na adres ewa.skrzypek@wum.edu.pl jedynie w terminie na dwa tygodnie przed rozpoczęciem zajęć. Niedostarczenie dokumentów we wskazanym terminie wiąże się z koniecznością ponownego odbycia zajęć i ich zaliczenia zgodnie z sylabussem.
- Zaliczenie przedmiotu dokonywane jest na podstawie:
 - obecności na zajęciach; liczba dwóch lub więcej nieobecności wyklucza zaliczenie przedmiotu.
 - aktywnego udziału w zajęciach; sumiennego wykonywania wszystkich zadań podawanych przez koordynatora przedmiotu.
 - uzyskania pozytywnej oceny z zaliczenia projektu końcowego w grupach.
- W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z zaliczenia Studentowi przysługuje prawo do dwóch terminów zaliczeń poprawkowych.
- W celu usprawiedliwienia braku podejścia do zaliczenia w wyznaczonym terminie Student zobowiązany jest powiadomić e-mailem lub pisemnie koordynatora przedmiotu najpóźniej w ciągu trzech dni roboczych po tym terminie. Późniejsze dostarczenie usprawiedliwienia dopuszczalne jest jedynie w poważnych sytuacjach losowych, kiedy Student nie może dostarczyć dokumentu z uzasadnionych przyczyn; wówczas usprawiedliwienie powinno być dostarczone niezwłocznie po ich ustaniu. Zaświadczenie lekarskie usprawiedliwiające nieobecność Student dostarcza do koordynatora przedmiotu w terminie 7 dni roboczych od dnia wystawienia zaświadczenia.
- Nieusprawiedliwienie braku podejścia do zaliczenia w wyznaczonym terminie stanowi podstawę do niezaliczenia przedmiotu w wyznaczonym terminie. Studentowi przysługują wówczas jedynie dwa terminy poprawkowe. W przypadku prawidłowego jw. usprawiedliwienia braku podejścia do zaliczenia, Studentowi przysługuje prawo do terminu pierwszego w formie i terminie, które zostaną wyznaczone przez koordynatora przedmiotu i dalej dwóch dodatkowych terminów poprawkowych, w formie i terminie, które zostaną wyznaczone przez koordynatora przedmiotu.
- Dziekan może wyrazić zgodę na przystąpienie do zaliczenia komisyjnego w przypadku zgłoszenia uzasadnionych zastrzeżeń, co do przebiegu ostatniego zaliczenia poprawkowego.
- Zastrzega się możliwość nieznacznej modyfikacji programu zajęć.

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

14. Dyżury koordynatora przedmiotu w razie potrzeby ustalane są indywidualnie po uprzednim kontakcie e-mailowym lub osobistym podczas zajęć.
15. W sprawach nie uregulowanych powyżej stosuje się zapisy aktualnego Regulaminu Studiów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, z którym to Student ma obowiązek się zapoznać przed rozpoczęciem zajęć.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich